

# ULUSLARARASI YAYLACILIK ve YAYLA KÜLTÜRÜ SEMPOZYUMU

## SONUÇ BİLDİRGESİ

Giresun Üniversitesi, Giresun İli Uygulama ve Araştırma Merkezi ve Giresun Türk Ocağı Şubesinin ortaklaşa düzenlediği *Uluslararası Yaylacılık ve Yayla Kültürü Sempozyumu*, 26, 27, 28 Eylül 2019 tarihlerinde Giresun'da gerçekleştirilmiştir.

Yayla ve yaylacılık kültürü alanında araştırma yapan akademisyenleri ve ilgili paydaşları bir araya getirmeyi amaçlayan Sempozyum kapsamında yayla ve yaylacılık konulu fotoğraf sergisi, mini konser, iki panel, farklı ülkelerden 5 çağrılı konuşmacı ve belgesel sunumu ile 87 tebliğin sunulduğu 19 oturum gerçekleştirilmiştir.

Sempozyuma farklı ülkelerden 5 çağrılı konuşmacı, 25 farklı üniversiteden 133 akademisyen, kamu ve sivil toplum kuruluşları temsilcileri ve öğrenciler katılmıştır.

Sempozyum boyunca gerçekleştirilen bilimsel etkinlikler sonucunda yayla ve yaylacılık ile ilgili sorunlar tespit edilmiş ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri aşağıda özetlenmiştir.

### Yaylaların Önemi

1. Konar-göçer hayat Türklerin hayat kaynağı ve Türk Kültürünün en önemli unsurlarındandır.
2. Sosyokültürel ilişkilerin yoğun olarak yaşandığı tarihi yerleşme alanlarıdır.
3. Yayla, küçük ve büyükbaş hayvan üretimiyle yerel ve ulusal ekonomiye katkı sağlama potansiyeline sahiptir.
4. Küresel iklim değişikliği nedeniyle gelecekte en çok tercih edilecek yerler arasındadır.
5. Zengin flora ve faunaya sahip doğal alanlardır.
6. Yaylalar stratejik öneme sahiptir.

### Sorunlar

1. Gezme ve dinlenme amacıyla mera arazileri üzerinde inşa edilen imarsız ve kaçak yapılaşma devam etmektedir. Kamuoyunda İmar Barışı olarak da bilinen 7143 Sayılı Kanun kaçak yapılaşmayı tetiklemiştir.
2. Yürürlükteki mevzuat yayla yerleşmelerinin sorunlarını çözmekte yetersiz kalmaktadır.
3. Yaylaların amaç dışı kullanımı sonucunda çevresel sorunlar gittikçe artmaktadır.
4. Büyükşehir sınırları içinde kalan yaylalarda statü değişikliği ve yeni idari yapılanmalar sebebiyle yaylacılık faaliyetlerini yürütmeye çalışan köylüler, ihtiyaç duyulan hayvan barınaklarını ve konutlarını inşa edemedikleri gibi iyileştirme de yapamamaktadırlar.
5. Genç neslin yaylacılık faaliyetlerine olan ilgisi gün geçtikçe azalmaktadır.
6. Yaylacılık faaliyetlerindeki azalma kültürel değerlerin yok olma tehlikesini doğurmaktadır.
7. Yaylacılık faaliyetlerindeki azalma ekonomik kayıplara neden olmaktadır.
8. Yaylacılık kültürünü temsil eden geleneksel evlerin yapım maliyetlerinin yüksekliği, yaylacıları zor durumda bırakmakta beton yapılaşmanın önünü açmaktadır.

9. Sosyal güvenceleri olmadığı için vasıflı çoban bulunamamakta, bunun yerine yabancı çoban istihdam edilmektedir. Yabancı çobanlık ise Türk çobanlık mesleğinin yok olmasına sebep olmaktadır.
10. Günümüze kadar yayla ve yaylacılık konusunda yeterli bilimsel çalışmalar yapılmamıştır.

### **Çözüm Önerileri**

1. Karar vericiler, uygulayıcılar, akademisyenler, sektör temsilcileri ve yöre halkının katılımıyla birlikte kısa, orta ve uzun vadeli stratejik amaçlar ve bu amaçlara uygun hedefler belirlenmeli ve bunlar yetkililer tarafından uygulanmalıdır.
2. Yayla iskânı devletin kontrolünde olmalı, bu iskânda çevre sorunlarına sebebiyet verilmemelidir.
3. Yayla yerleşmelerini Büyükşehir Belediyesi Kanununun kapsamı dışında tutulması, bu yerleşmelere özgü ve ihtiyaçlara cevap verebilecek yeni bir kanunun yapılması gerekir.
4. Yaylalardaki üretim ve pazarlama faaliyetlerini yürütmek üzere kooperatifçiliğin teşvik edilmesi gerekmektedir.
5. Hayvan üretimine yönelik yaylacılık faaliyetlerini yürüten köylüler teşvik edilmelidir. Üretim yapan ya da yapmak isteyen köylüler ile yaylayı amacının dışında kullananlar aynı kategoride değerlendirilmemelidir.
6. Genç neslin yaylacılık faaliyetlerine katılması teşvik edilmeli, bu yerleşmelerdeki altyapı ve teknolojik imkânlar artırılmalıdır.
7. Yeni yapılacak meskenler devletin kontrolünde olmalı, bu meskenlerin mimarisi yayla kültürünü yansıtmalı ve çevreyle uyumlu olmalıdır.
8. Çevre dostu turizm ve rekreasyon faaliyetlerine önem verilmelidir.
9. Büyük çaplı yayla şenlikleri sürdürülebilir olmalı ve çevreye zarar vermemelidir.
10. Hayvancılık faaliyetlerinin yoğun olduğu illerdeki üniversiteler, çobanlık eğitimi konusunda inisiyatif almalı, çobanlık mesleği teşvik edilmeli ve çobanlığa ait sosyal güvence sorunları devlet tarafından çözülmelidir.
11. Yayla ve yaylacılık konusunda üniversitelerin daha fazla araştırma yapması gerekmektedir.
12. Yaylalarda büyük oranda israf edilen yünün milli ekonomiye kazandırılması gerekir.

Prof. Dr. Alfina SİBGATULLİNA  
Prof. Dr. Amantur CAPARUV  
Prof. Dr. Cengiz GÖKŞEN  
Prof. Dr. Garibov Yakub ALİOĞLU  
Prof. Dr. İhsan BULUT  
Doç. Dr. M. Hanefi BOSTAN  
Prof. Dr. Metin AKAR  
Doç. Dr. Muzaffer BAKIRCI  
Prof. Dr. Ramazan SEVER

Prof. Dr. Ali ÇELİK  
Doç. Dr. Bahadır KOZ  
Prof. Dr. Emir NUHANOV  
Prof. Dr. Halit KESKİN  
Prof. Dr. İlhan EKİNCİ  
Prof. Dr. Mehmet ÖZ  
Prof. Dr. Mustafa CİN  
Dr. Öğr. Üyesi Nazım KURUCA  
Prof. Dr. Serkan DOĞANAY